

Oponentní posudek

disertační práce ing. Petry Taušl Procházkové

PODNIKATELSKÝ INKUBÁTOR JAKO NÁSTROJ PODPORY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

Předložená práce představuje rozsáhlý a přehledný příspěvek k aktuálnímu tématu, jímž je podpora podnikání malých a středních podniků. **Aktuálnost tohoto tématu** je dána především těmito skutečnostmi:

- Každý stát musí věnovat přiměřenou pozornost oblasti malých a středních podniků, které mají specifické a nezastupitelné postavení v jakékoliv ekonomice, a hledat a využívat nástroje a prostředky k jejich podpoře a prosazení,
- V české ekonomice stále chybějí jisté typy institucionální podpory malých a středních podniků (jako je např. uvedený podnikatelský inkubátor), které sehrávají významnou roli zejména v oblasti inovací a rozvoji některých specifických podnikatelských aktivit,
- evropské i české dokumenty pro tuto oblast si uvědomují tuto pozici malých a středních podniků a hledají cesty k jejich podpoře a rozvoji.

Předložená disertační práce vychází z definování základních cílů práce a stanovení potřebné metodiky a postupu zpracování práce. V této části jsou definovány i čtyři dílčí cíle, k jejichž naplňování postupně dochází v průběhu práce. Důležitou částí této práce je i definování 4 výchozích hypotéz, které se pak autorka pokouší poměrně úspěšně obhájit. Je to mimo jiné proto, že navržené hypotézy se nepouštějí do odvážných tvrzení a některé dokonce vycházejí přímo z definiční podstaty probíraných institutů (např. Hypotéza H2: „Nabízené služby podnikatelského inkubátoru jsou přínosné pro malé a střední podnikatele.“ – k tomuto účelu jsou přece budovány!).

Další část práce obsahuje definování teoretických východisek práce a věnuje se třem okruhům pojmů: „podnikání a podnikatelské prostředí“, „malé střední podniky“ a „podpora podnikání“: Okruh „podnikání a podnikatelské prostředí“ vychází ze stručné historické rekapitulace podnikání (zejména v českém prostředí), následuje hledání vhodných definic pojmů „podnikání“ a „podnikatel“, zakončené vždy návrhem vlastní definice těchto pojmů, která je pak východiskem pro další části práce. Oceněníhodná je zejména poslední subkapitola této části „Podnikatelské prostředí“, která obsahuje – vedle dvou přejetých modelů – i kvalitní vlastní SWOT analýzu podnikatelského prostředí v České republice.

Druhý výchozí okruh si všímá významu malých a středních podniků pro danou národní ekonomiku, upozorňuje na některé definiční problémy tohoto fenoménu a uvádí základní přínosy a problémy, spojené s uplatněním tohoto typu podniků.

Třetí výchozí okruh rozebírá a ilustruje fenomén „podpory podnikání“ v kategorii malých a středních podniků. Nejprve je řešeno dilema podpory malých a středních podniků, kde zaznívají základy argumenty pro i proti této podpoře. Následuje výčet základních principů, druhů a nástrojů této podpory (s dělbou na nástroje přímé a nepřímé), dále je popisována a konfrontována evropská (Small Business Act) a česká koncepce podpory malých a středních podniků a věnována pozornost zejména podpoře začínajících podnikatelů. Tuto subkapitolu pak uzavírá výčet základních druhů přímé i nepřímé podpory v České republice, v ní pochopitelně nesmí chybět ani podnikatelský inkubátor.

Ten je potom – jako nástroj jeden z nástrojů podpory podnikání rozebrán v další samostatné kapitole. Autorka opět vychází ze stručného historického přehledu postupného nasazování tohoto nástroje prakticky na všech kontinentech, následuje opět terminologická subkapitola k tomuto pojmu, tradičně zakončená vlastní definicí autorky a přehledná klasifikace základních typů

podnikatelských inkubátorů včetně jejich vymezení oproti dalším institutům v této oblasti jako jsou např. „vědecké parky“, „technologické parky“, „podnikatelská a inovační centra“ apod. Rovněž je zde zaveden a objasněn pojem „Inkubace“ a další pojmy s ním související.

Následuje časově orientované vymezení druhů podnikatelského inkubátoru, jeho možného konceptu, nabízených služeb, možných směrů vědeckého výzkumu podnikatelské inkubace a podrobného popisu jednotlivých fází založení a principů fungování podnikatelského inkubátoru. Závěr této kapitoly si všímá zavádění a rozvoje podnikatelských inkubátorů v České republice.

Na tuto teoretickou kapitolu pak bezprostředně navazuje kapitola praktická, popisující provedení empirického výzkumu vybraných podnikatelských inkubátorů v České republice. Jde zde popsána podrobně jak použitá metodika, tak i respondentí šetření (písemného či ústního) a v příloze jsou uvedeny i vytvořené dotazníky, použité při šetření. Následně pak jsou rozebrány získané výsledky šetření. Cennými výstupy této aktivity jsou zejména:

- přehled o cílech inkubátorů v českých podmínkách,
- zmapování parametrů českých inkubátorů,
- zmapování firem inkubovaných zkoumanými podnikatelskými inkubátory,
- portfolio služeb, nabízených podnikatelskými inkubátory v ČR apod.

Na základě výsledků šetřených inkubátorů jsou pak stručně charakterizovány i některé významné složky činnosti a řízení těchto institucí, jako např. vstupní politika inkubátoru, financování jeho činnosti, propagace jeho aktivit či systém hodnocení jeho činnosti i hodnocení zlepšení inkubovaných firem. Získané výsledky jsou pak konfrontovány s příklady dobré praxe ve vyspělých zemích. V rámci této kapitoly je mj. potvrzena hypotéza H1 (Koncept podnikatelských inkubátorů odpovídá potřebám malých a středních podniků.) a zamítnuta hypotéza H3 (Působení inkubátoru na inkubované firmy je dlouhodobě udržitelné.) a jsou uvedena doporučení autorky na zlepšení současného stavu.

Druhou částí empirického výzkumu je pak výzkum klientů zkoumaných podnikatelských inkubátorů. Po uvedení podmínek průzkumu (metodika, výběr a struktura klientů atd.) jsou opět shrnuty přehledně získané informace v oblastech:

- způsob vstupu do inkubátoru a využívané služby,
- spokojenost s inkubovanými službami,
- význam inkubace pro rozvoj klienta apod.

V rámci této kapitole je pak zároveň i potvrzena očekávaná hypotéza H2 (Služby inkubátoru přinášejí jejich uživatelům očekávané výsledky.)

Předposlední kapitola práce se pak věnuje podnikatelskému inkubátoru, provozovanému v kontextu s univerzitním prostředím. Definiuje a ukazuje na příkladech zahraniční praxe výhody a význam této symbiózy a dovozuje další poznatky k této problematice na základě provedení třetího empirického výzkumu, tentokrát u vybraných studentů Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni. Výsledky prokázaly či potvrdily některé zajímavé a důležité souvislosti mezi univerzitní přípravou k podnikání a vztahem budoucích vysokoškolských absolventů k podnikání a daly i odpověď na čtvrtou hypotézu (H4 – Implementaci služeb inkubátoru v univerzitním prostředí lze zvýšit zájem absolventů o podnikání.).

Závěrečná kapitola obsahuje závěry a doporučení práce, a to jak pro oblast teorie, tak i pro praktickou sféru. Podle nich by měl management podnikatelských inkubátorů zaměřit svoji pozornost zejména na:

- oblast networkingu (navazování kontaktů s klienty),
- problémy spojené s evaluací výkonu inkubátoru,

- zvyšování image a prestiže inkubátoru,
- rozvoj poskytování finančních prostředků samotným inkubátorem.

Kvitovat je třeba i velmi pečlivě zpracované přílohy, grafickou podobu práce i splnění ostatních formálních náležitostí.

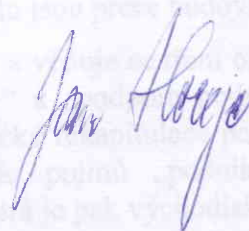
Celkově lze tedy konstatovat, že předložená disertační práce:

- naplňuje svým obsahem stanovené zadání i cíle, definované v úvodu práce,
- prokazuje vysokou odbornou erudici doktorandky, bezpečnou znalost dané oblasti, odborné literatury i nástrojů v dané oblasti,
- prokazuje schopnost doktorandky rozvíjet a tvořivým způsobem uplatňovat získané poznatky a srozumitelným způsobem tyto poznatky sdělovat,
- prokazuje zvládnutí použití uvedených technik šetření a potřebného pochopení a interpretace získaných poznatků,
- splňuje předepsané formální náležitosti a je velice kvalitně zpracována po stránce grafické i jazykové.

Z výše uvedených důvodů

doporučuji předloženou disertační práci k obhajobě.

V Plzni dne 1. 3. 2012

V případě potřeby doporučuji v rámci obhajoby práce odpovědět na tyto otázky:

1. V teoretické části jste vymezila (dokonce vlastními definicemi) jednotlivé instituce, podporující jak podnikání, tak i přenos poznatků jako jsou „podnikatelský inkubátor“, „vědecký park“, „technologický park“ apod. a vymezila jste je i vůči sobě. Ve vlastním (jinak velmi kvalitně provedeném) průzkumu jste pod heslem „podnikatelský inkubátor“ pak zkoumala vlastně všechny tyto typy institucí pohromadě (viz seznam respondentů). Neovlivnilo to potom kvalitu získaných informací?
2. Nezabývala jste se též otázkou srovnání úrovně výsledků inkubovaných firem a výsledků jiných malých a středních podniků, které zatím nevyužívají služeb podnikatelských inkubátorů či podobných zařízení?